

Den aktuelle landbrugsøkonomi.....	1
Et rentefald lader vente på sig	2
Rentestrategi.....	3

Den aktuelle landbrugsøkonomi

Svineproduktionen:

Økonomien i produktionen af smågrise fortsætter med gunstigt høje noteringspriser og er fortsat trukket af høje priser for smågrise eksporteret til udlandet. En høj notering på smågrise med et roligt omkostningsniveau medfører et fortsat højt dækningsbidrag på søer.

Med håb om et mere normalt markbrug i 2024 og et kommende rentefald, forventer vi et positivt økonomisk resultat i 2024 for denne produktionsgren.

Til trods for de fortsat høje noteringer på smågrise forventer vi, at der også for produktion af slagtesvin kan opnås et positivt dækningsbidrag i 2024. Dette skyldes primært, at noteringen på svinekød trods alt ligger på et rimeligt niveau, og da også slagtesvineproducenter mærker et mere roligt og stabilt omkostningsniveau, er dækningsbidraget på produktion af slagtesvin aktuelt positivt.

Med et forventeligt mere normalt markbrug i 2024 og et forhåbentligt faldende renteniveau forventer vi, at produktion af slagtesvin kan opnå et positivt resultat i 2024.

Mælkeproduktionen:

Mælkeprisen har i starten af året udviklet sig positivt, hvilket smitter af på den aktuelle økonomi for mælkeproducenterne. Prognoserne for mælkeprisen er stadig positive, og da produktionen af grovfoder i løbet af efteråret 2023 blev rigtig fornuftig med gode beholdninger af høj kvalitet, har vi aktuelt en god økonomi i produktion af mælk.

Hvis produktion af grovfoder i 2024 igen arter sig fornuftigt, samtidig med et kommende fald i renten, må vi forvente en god økonomi for mælkeproducenter i 2024. Omkostningssiden er dog fortsat relativt tung for produktion af mælk. Derfor vil en lav inflation kunne komme økonomien i mælkeproduktionen til gode i løbet af året.

Markbruget:

Til trods for meget nedbør i starten af året er der i den seneste tid blevet grødevejr og rigtig mange marker har rettet sig, selvom væksten i efteråret satte afgrøderne under pres. Rigtig mange har fået rettet afgrødeskader ved at så pletter om.

I skrivende stund er der stadig nogle få, der sår vårbyg, og det er stadig ikke for sent at få etableret majs. Der er udsigt til mere normale udbytter i markbruget i 2024 i forhold til det, vi oplevede i 2023.

Prisen på korn og raps har stabiliseret sig og er i øjeblikket stigende for den kommende høst, hvilket til en vis grad trækker prisen op på gammel høst. Hvis der kan opnås gennemsnitsudbytter for kommende høst, og de aktuelle priser på korn og raps fastholdes på et rimeligt niveau, vil markbruget kunne opnå et positivt resultat i 2024.

Mange planteavlere lider af likviditetsmangel, som blev forårsaget af den dårlige høst i 2023. For nogle vil det kræve mindst 2 gode høstår at få denne likviditetsmangel dækket af. Omkostningerne for markbruget ligger på et lavere niveau end i 2023. Men der er behov for et snarligt rentefald, særligt på grund af det likviditetsbehov som skal dækkes ind efter det svage resultat i 2023.

Vi håber på et positivt resultat for markbruget i 2024.

Et rentefald lader vente på sig

I de tidligere ØkonomiNyt har vi opstillet en tabel omkring vækst, inflation og rente. Denne tabel har vi aktualiseret med den nyeste viden. Se nedenstående:

	Vækst i BNP	Inflation	Cibor3-renten
2019 og 2020	0,8%	0,6%	- 0,31%
2021	4,9%	1,5%	- 0,21%
2022	0,4%	7,7%	+0,52%
2023	1,9%	3,4%	+3,60%
1. kvartal 2024	0,5% (estimeret)	0,9%	+3,89%
Aktuelle tal	0,1% (estimeret)	0,8%	+3,75%
Prognose for 2024	2,4% (Nationalbanken)	2,2%(ECB)	+2,75%(Nykredit)

Væksten i BNP er i første kvartal 2024 tilbage på et lavt niveau. Det samme gælder for inflationen, mens renten på en Cibor 3 fortsat ligger højt. Beregner vi et gennemsnit på disse nøgletal for perioden 2019 til 2023, så udgjorde væksten i BNP 1,6%, inflationen 2,6% og renten på en Cibor 3 blev i gennemsnit over de fem år på 0,72%.

Med en stigende vækst i 2021 og en efterfølgende stigende inflation i 2022 er de danske økonomiske nøgletal igen tilbage på et lavt niveau, der på mange måder ligner de nøgletal, vi oplevede over en tiårig periode forud for 2021. Dette bør alt andet lige betyde et rentefald, men det lader tilsyneladende vente på sig. Og hvad er så årsagen til det?

Den væsentligste årsag til, at renten ikke umiddelbart falder, er den høje beskæftigelse i Danmark. En række økonomiske reformer på arbejdsmarkedet for 10 til 15 år siden har øget beskæftigelsen markant i de senere år, og i forbindelse med de seneste par års økonomiske opsving er det privatøkonomiske råderum steget. På tilsvarende vis er det økonomiske råderum på de offentlige finanser steget. Tillægger vi de seneste lønstigninger på arbejdsmarkedet, der ligger på mellem 8 til 10% over de næste par år, kan inflationen igen være stigende, medmindre der udvises forsigtighed med finanspolitikken.

Med lønstigninger, større økonomisk råderum og et ønske om at imødekomme en ny stigende inflation ønsker ECB at fastholde renten på et højere niveau end det, de økonomiske nøgletal berettiger.

Fastholdes den aktuelle vækst i BNP og den aktuelle inflation, bør renten falde i løbet af det kommende år. Den offentlige og private gæld er fortsat høj, det større økonomiske råderum er anvendt til investeringer og forbrug, og ikke til afdrag på gæld.

Den danske offentlige gæld måles i forhold til størrelsen af BNP. Med denne måling ligger den danske offentlige gæld på et absolut minimum i forhold til de øvrige EU-lande. Den danske offentlige gæld udgør 30% af BNP, mens gennemsnittet for EU ligger på 90%. Dansk økonomi står derfor stærkt i forhold til de øvrige EU-lande. Særligt Grækenland og Italien står svagt med henholdsvis 190% og 150% i offentlig gæld i forhold til BNP.

Dansk økonomi er derfor godt rustet overfor en konjunkturedgang.

Rentestrategi

I de regnskaber, som Økonomi og Regnskab har afsluttet for 2023, har vi set markante rentestigninger, og nogle landbrug er blevet rentefølsomme. Det betyder, at de landbrug, der er blevet rentefølsomme, bør få lagt en rentestrategi, der på sigt mindsker renterisikoen.

Det er klart, at hvis renteprognoserne holder, og det viser sig, at den høje rente kun var kortvarig i 1 til 2 år, og renterne igen falder tilbage på et lavt niveau, så ville finansiering i Cibor 3 naturligvis have været det rigtige valg af lånetype over lånets løbetid.

Problemet er blot, at ingen ved, hvornår renten falder og hvor langt ned, den vil komme. Derfor bør rigtig mange - og nok de fleste - føre en mindre risikobetonet rentestrategi, hvor momentet i et rentefald udnyttes til at låse dele af belåningen til en mere fast rente. Dette vel vidende at ingen kender rentens udvikling, hverken i stigende eller faldende retning.

Økonomi og Regnskab anbefaler et tæt samarbejde mellem realkredit, økonomirådgiver og det enkelte landbrug for at sikre gode strategiske valg omkring de enkelte landbrugs lånesammensætning.

Dette var vores budskab for denne gang, og I er velkomne til at kontakte os for nærmere opfølgning.

Økonomi og Regnskab.